

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemanj velja: Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemanj velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljanj velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) prejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 238.

V Ljubljani, v torek 17. oktobra 1893.

Letnik XXI.

Občni zbor katol. polit. društva v Konjicah.

Da nam se nihče ne bo čudil, ker smo poročilo o zadnjem zboru tega društva postavili na odlično mesto, moramo povedati, da je to društvo blizu 23 let staro ter — kakor se je pred leti izrazil vladni komisar — jedino v vsem okraju celjskem, ki ima vselej dobro obiskane zборе. Zadnje nedeljo obhajalo je pa to marljivo društvo zbor, ki se sme imenovati prav sijajen tako po številu, kakor po odličnosti njegovih udeležencev. Sledeče poročilo razveselilo bo gotovo vse prijatelje verno-slovenske stvari po vseh naših pokrajinah.

Podamo ga, kakor nam se je poslalo iz Konjic. Dne 15. oktobra t. l., že pred 3. uro, bila je društvena dvorana do zadnjega kota polna udov našega katol. političnega društva. Gospod nadžupnik in dekan Voh otvori kot prvomestnik zborovanje s krščanskim pozdravom: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Potem predstavi čl. društvenikom deželnega in državnega poslanca g. Miho Vošnjaka, deželnega in državnega poslanca g. prof. Fr. Robiča in deželnega poslanca g. dr. Iv. Dečka. Prvo besedo podeli g. državnemu poslancu Vošnjaku, ki tukajšnji okraj že 9 let zastopa v štajarskem deželnem zboru. Gospod deželni poslanec poroča o treh deželnih postavah (zakonih), katere bi Slovenci kakor nemški konservativci radi videli uvedene ali vspremenjene, a nemški liberalci v Gradcu jim ne pritrdijo. Te postavbe so:

1. Prosta ženitev nemaničev. Naj bi se smeli ženiti le takšni ljudje, ki svoji občini dokažejo, da bodo zamogli svoje rodbine pošteno preživiti.

2. Lovska postava, ki je dozdej bolj za zajce, kakor pa za kmeta.

3. Volilni red za okrajne zastope (pri Vas cestni odbori imenovani), ki se ne ozira na davkoplačevalce, ampak samo na koristi nemških liberalcev po trgih in mestih. Gospod poslanec se je poprosil, delati na to, da se prva teh treh postav kmalu napravi, ostali dve pa zboljšata ali popravita.

Gospod poslanec M. Vošnjak poročal je potem tudi o splošnem položaju v državnem zboru. Stališče slovenskih poslancev v državnem zboru je priznано jako težavno. Sami za-se ne opravijo nič. Treba jim močnih in zvestih zaveznikov. Dokazal je g. govornik, da lepo število nemških poslancev, t. j. konservativcev, priznava tudi nam Slovincem pravico do enakopravnosti v uradu in šoli, nam nasproti so le „nemški hujšaki“. Nad tričetrtturno poročilo svoje sklenil je g. poslanec z zagotovljenjem, da bo delal, dokler ostane na tem častnem mestu, v duhu pravega Slovence, ki mora biti dober katoličan, požrtvovalen Avstrijan in neustrašen Slovan.

Viharno ploskanje bilo je živ dokaz splošnega zaupanja, katero imajo volilci do svojega izkušenega g. poslanca.

G. prvomestnik se zahvali g. poslancu ne samo na obširnem poročilu, ampak tudi na neumornem njegovem delovanju ter podeli besedo državnemu poslancu g. profesorju Robič-u, ki je ravno pred jednim letom poročal tudi v tem društvu o svojem poslanstvu.

Gospod poslanec povdarja, da se je on prav po načelu našega društva vselej poganjal za versko šolo, ki bo otroke poučevala na podlagi materinega jezika in jih vzgojevala v verne kristijane, zveste državljanke in značajne Slovence. Dokazal je, da sedanje šolske postavbe ne vstrežajo našim pravičnim zahtevam. S številkami je pojasnil, kako grozovito da naraščajo šolski troški na štajarskem. Pred tridesetimi leti znašali so komaj 120.000 gld., a pred

8 leti znašali so že dosti nad 2 milijona, in pri vsem tem je še veliko pomanjkanje učiteljev, in ti, ki so, niso zadovoljni s svojim stanom. Živ dokaz so preobilne prošnje za „judežev groše“, s katerimi se nadaruje napaka, da javni učitelji v učnih urah slovenske otroke mučijo z njim nerazumljivo nemščino.

Tudi tega gospoda poslanca poročilo vsprejelo se je z enakim navdušenjem ter je prvomestnikov namestnik g. Rudolf izrekel v imenu našega društva gospodu poslancu srčno zahvalo in splošno zaupnico.

Odbornik g. dr. J. Rudolf vpraša gosp. poslanca, kdaj da dobimo na celjski gimnaziji slovenskih paralelk. Gospod poslanec Vošnjak pojasni v daljšem odgovoru zgodovino slovenskih paralelk z zagotovilom, da slovenski poslanci ne bodo mirovali, dokler se ne vpelja po vseh gimnazijah na Slovenskem.

Gospod interpelant se zadovolji z odgovorom ter pojasnjuje v prav poučnem govoru mršave šolske razmere v Konjicah, odkar se je naša stara „ljudska šola“ razcepila v „nemško šolo“ za trg konjiški in v „slovensko šolo“ za okolico konjiško. Tudi ta govor bil je vsprejet z veliko pohvalo.

Gospod prvomestnik vpraša gospoda poslanca Vošnjaka, ki je ud železniškega odseka v deželnem odboru štajarskem, kako bi se okraj zamogel obvarovati občutljivih plačil, ki mu pretijo zavoljo nove, premalo rabljene deželne železnice iz Poljčan v Konjice. Gospod poslanec dal nam je dober svet, ki utegne vsemu okraju veliko koristiti.

Društveni tajnik č. g. vikar Tomažič poročal je o letošnjem romanju Slovencev v Rim. Poleg njega bila sta še dva druga udeleženca tega romanja navzoča, namreč č. g. kapelan vitanjski in oče župan šentjungerski.

LISTEK.

Vsakdanje dogodbe.

(Napisal Josip Jaklič.)

2. Gospod Peter.

(Konec.)

„Brez šale, Katrica, kaj bi ti k temu porékla, če bi te jaz snubil pri očetu“, povzel je zopet besedo gospod Peter in čelo se mu je nekoliko potemnilo.

„Snubili! Ha, ha! Vi se znate res dobro šaliti, gospod Peter“. In zopet se je zasmejala. „Hi, hi, hi!“ Njen smeh privabil je starega Lipeža v sobo.

„No, kaj pa imaš tako dobrega, da se smejaš, kakor bi bila novo sekirico našla?“

„Kaj bi se ne smejala, ko so mi gospod Peter rekli, da me bodo pri vas snubili“. In zasmijala se je na novo.

Sedaj ni preostalo gospodu Petru ničesar drugega, kakor da se je tudi on pričel grohotati na vse grlo. „Kaj mislite, oče Lipež, da bi bila mi dva res tako slab par? Mlad res več nisem, toda v najlepših letih“.

In sedaj se je pričel tudi Lipež smejeti. „Hej, trdni ste še, trdni, gospod Peter. Toda za ženitev pa že niste več, kot jaz ne. Kaj ne, gospod Peter,

mi dva se ne bova več ženila, razven s smrtjo, če naju bo marala?“

In kaj je hotel ubogi naš snubač. Pritrditi mu je moral, hoté ali nehoté in smejali so se vsi trije. Ko pa je vstopil v sobo mladi gozdar, plačal je gospod Peter svoj račun in jezen odšel domov. Srdil se je, da so mu splavale po vodi najlepše nade.

„Toda, morebiti me zató ne mara, ker sem preveč zanemarjen“, mislil si je. „Ko se bodem drugače nosil, bo uže tudi Katrica drugače mislila. Saj mlada dekleta tako ne gledajo na nič drugega, kot na zunanost“.

In gospod Peter je začel manjkrat zahajati k Lipežu in devati denar na stran. V nekaj mesecih nabralo se je dovolj, kupil si je novo obleko. In sedaj je stal celi dve uri pred zrcalom, kakor kak šestnajstletni mladič, uravnal si vlasuljo in česal si brado. Obupal še ni bil in hotel je vnovič poskusiti svojo srečo.

Napotil se je k Lipežu, kjer ga uže skoro tri mesece ni bilo. Tamkaj je uže našel vaškega kovača Martina, onega, ki je vedel vse, kar se je zgodilo v devetih farah na okrog in tudi ono, kar bi se bilo vsaj moglo zgoditi.

„Hej, gospod Peter, kam pa kam, tako prazniško? Pa menda vendar ne v snubce?“ Gospod Peter mu ni odgovoril, naročil je Katrici poliček črnine. In le-ta je odšla iz sobe.

„Aha, zdaj pa že vem, zakaj ste si kupili tako lepo črno obleko, menda so vas vabili za svata uže kar naprej.“

„Kaj govoriš, kedo me je povabil v svate?“

„Ej, kedó drugi kot mladi gozdar. Saj bo imel s Katrico poroko, to menda ja uže veste.“

Tedaj pa so se zasvetile gospodu Petru oči in planil je v Martina in ga zgrabil za vrat. „Reci, lažnjivec, da ni res, sicer to zadavim kakor mačka“.

Toda Martin je bil močnejši, otrsels se ga je in ga vrgel v sredo sobe.

„Kako bom rekel, da ni res, saj to ve že lahko cela vas, da je takó. Lipež že cel mesec pripravlja gostijo in se baha, da take ženitve še ni bilo, kakor gozdarjeva z njegovo Katrico in stoče, da se Bogú usmili“.

Gospod Peter ni ničesar odgovoril, stiskal je pesti in oči so se mu tako divje svetile, da je bilo Martina skoro groza.

Mej tem je prinesla Katrica vina. Bila je bledejša, nego sicer in bolj zamišljena. Postavila je molčé polič na mizo, potem je pa zopet odšla.

Tedaj pa je planil gospod Peter, ki jo je od strani opazoval, venkaj in zaloputnil vrata za seboj.

„Kaj mu je neki to mari,“ ugibal je kovač Martin in nikakor mu ni šlo v glavo, zakaj si je gnal gospod Peter to novost takó k sreči. „Menda je spet pijan ali je pa znorel.“ Plačal je svoj račun in odšel.

Ker je zborovanje trajalo že dve uri, odložil je g. govornik podrobno poročilo na prihodnji zbor ter je samo prečital dva važna dopisa, ki sta našemu društvu došla po zadnjem zboru. Prvi bili so naš sveti oče, ki so se telegrafičnim putem dali zahvaliti na častitki, katero smo jim bili poslali k njihovi škofji zlati sveti maši. Pa tudi svetli cesar ukazali so našemu društvu irreči zahvalo za spodobno častitko, katero smo jim poslali povodom rojstva njihovega najmlajšega vnuka-nadvojvoda Franca Karola Salvatorja. C. kr. okrajno glavarstvo celjsko izvršilo je ta najvišji ukaz v lepem slovenskem jeziku.

Gospod prvemestnik, ki je že pri svojem pozdravu se spominjal sv. očeta rimskega papeža in svetlega cesarja, sklenil je sijajen zbor s trikratnim živio-klicem na papeža Leona XIII. in na svetlega cesarja Franca Jožefa I.

Mnogoštevilni zborovalci pritrdili so z velikim navdušenjem in se razišli s srčno željo, da bi se kmalu vršil temu podoben zbor.

Iredenta.

Iz Istre, dne 15. oktobra.

Kakor štajerski in koroški Nemci mislijo, da je prava zemeljska sreča mogoča le pod prusko „pikelhaubo“, sodijo naši lahoni, da se jim more dobro goditi le pod vladno „zjedinjene Italije“. Znano je, kako je laška iredenta razširjena po vsem Primorskem, — ne da bi se merodajni krogi za to dosti zmenili. Premnogi pojavi jasno svedočijo, kam teži hrepenenje in poženje naših lahončkov.

„Hrvatska“ je baš nedavno objavila zopet več zanimivih podatkov o tem. Iz isterskega mesteca se ji poroča na pr., da se „nadebudna mladež bodoče velike Italije“ prav „odlikuje“ s protidinastičnimi izrazi. A glavna opora tega gibanja je sam učitelj te mladeži, ki je, da dokaže svoje simpatije do laške vladarske hiše, dal svojo hčerko krstiti za Margherito! Mladina nosi na prsih cvetlice „margheritina“ in laške boje; ostentativno se pojejo protiavstrijske, prekomorske pesmi in viče se „Viva Italia“ kakor za stavo, — a oblasti se niti ne ganejo!

Še značilnejši je ta-le dogodek: „Na cesarjev rojstveni dan stalo je pred cerkvijo več mladeničev, med njimi J. Battestini, sin tamošnjega poštarja, dijak na c. kr. učiteljski (laški oddelek) v Kopru. Nekdo ga vpraša, gre li k slavnostni maši, a on odgovori (laški): „Ne grem; da bi bila maša za Garibaldija, kralja Umberta ali kraljico Margherito, onda da!“ „Nimamo besedij“, pravi k temu omejen list, „da ožigošemo ta odgovor učiteljskega pripravnika, ki uživa še podporo od okrajnega odbora v Poreču in 300 gld. na leto od — „Lega Nationale“. Ta hoče jednoč postati učiteljem dece avstrijskih podanikov, da hoče jih bržkone učiti, da je Oberdank mučenik italijanske ideje in da se njihov kralj zove Umberto! Čestitamo zanaprej vladi na takih uzornih učiteljih! Drugod tak dijak niti tre-

Drugi dan ni bilo gospoda Petra nikjer in tudi tretji dan ne. Sosedom in vzlasti Andrejaševemu Francetu se je to čudno zdelo in šli so gledat v njegovo stanovanje. Vrata so bila zaklenjena. Vlomili so jih, toda gospoda Petra ni bilo notri. Iskali so ga povsod, a zaman. Polagoma so ga popolnoma pozabili. In ko smo se vaški otročaji neko nedeljo popoldne podili po gozdu, zagledali smo pod staro hruško drobnico nekaj črnega. In vrane so poletavale krog drevesa. Šli smo nekoliko bližje. Pod hruško ležal je gospod Peter. Komaj smo ga še spoznali, vrane in drug mrčes je bil uže vsega obral. In neprijeten duh razširjal se je okoli. Prevzela nas je nekaka groza in tekli smo v vas in pripovedovali vsakemu, kedor nas je hotel poslušati — in teh je bilo mnogo — da leži pod staro drobnico gospod Peter. In šli so z nami tjekaj in našli mrtvo truplo. Pokopali so ga za mrtvašnico. In ugrabili so, kaj bi pač bilo vzrok tako nenadni žalostni smrti, a nihče gotovega ni vedel.

„Najbrže se ga je preveč navlekel“, sodili so ljudje.

„Najbrž se je preveč zagledal“, govoril je kovač Martin.

Preden pa je zelena ruša obrasla gospoda Petra grob tam za mrtvašnico, pozabili so nanj vaščani. Le neporedne otroke so stariši včasih še prestrašili z leskovko gospoda Petra.

nutek ne bi smel biti v državni šoli; ali pri nas je vse mogoče, da, gospóda v Poreču povečati hoče mu podporo, dočim hoče jo vzklati lojalnim hrvatskim dijakom, koji se šolajo na reški gimnaziji.“

Istotako — recimo — čudno je, kar poroča „Edinost“ (št. 80), da imajo namreč na tržaškem slavnem magistratu v oni sobi, kjer plačujejo uradnike in druge malenkostne svote — tedaj v javnem prostoru — zemljevid Italije, kjer je meja takorisanana, da spada južna Tirolska, Primorska in Dalmacija z vsemi otoki v red pod Italijo. Ker ima naša (t. j. tržaška) slavna policija vsakega Slovana na indeksu, kateri ima sliko cesarjevega tajnega svetovalca Strossmayerja, menim, da pozna tudi oni zemljevid. Vprašam le, ali je to prav? — Le tako naprej, sodni dan ne bode izostal! m.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. oktobra.

Občna volilna pravica in levičarji.

Skoro še hujši nego dunajski listi so zaradi Taaffejeve volilne reforme nemški listi na Češkem. Vsi zabavljajo pred vsem proti predpravicam veleposestnikov, prav kakor bi te predprave se še le z vladno predlogo uvesti hotele. Če so Nemcem tako zoperne te pravice, zakaj pa neso že poprej kdaj predlagali, da se odpravijo. Sicer pa dajo ti listi razumeti, da bi se dali pač potolažiti s to predpravo, samo velikim tovarnarjem bi se morale privoliti kake podobne predprave. Iz tega torej jasno vidimo, da je levičarjem le na tem, da bi si zagotovili nekoliko mandatov. Sicer pa ti listi nam jasno spričujejo, da mnenje nemškega prebivalstva se nikakor z njimi popolnoma ne vjema. Priporočajo namreč levici da naj se sama odločno potegne za splošno in jednako volilno pravico, ker le tako je mogoče, da liberalni Nemci ne zgube nobenega mandata, ko bi Taaffe razpustil državni zbor. Po tem takem nemški meščani niso tako v strahu za svoj vpliv, kakor levičarji v državnem zboru.

Trutnovska predloga. Poljski listi so večinoma proti trutnovski predlogi. Po njih mnenju Poljaki ne morejo glasovati za njo, ako se v njej izrecno ne določi, da je vlada zavezana držati se mnenja deželnega zbora. Tako stališče poljskih listov je čisto naravno, ker se Poljaki boje razdelitve okrajev po narodnosti v Galiciji. Levičarjem in grofu Taaffeju bi pa s tako predlogo, kakor si je želé Poljaki, ne bilo nič pomagano. Če bi Poljaki vrgli trutnovsko predlogo, bi le grofa Taaffeja spravili v veliko zadrego. Levičarji bi mu očitali, da je baš s svojo neokretnostjo onemogočil osnovo nemškega okrajnega sodišča v Trutnovu. Ko bi se bila vlada postavila na levičarsko stališče, bi bila lahko osnovala dotično okrajno sodišče, ne da bi še kaj bila vprašala kak postavodajni zastop. Rekla bi bila, deželni zbor sem vprašala za mnenje, če se ne izreče, kaj meni mari, vsaj tako njegovo mnenje ni mero-dajno.

Mladočehi. Alfonz Stáštny v svojem listu zopet hudo napada mladočeške vodje. Mej drugimi pravi, da so izginili rodoljubi, kakeršni so bili Palacky, Rieger, Brauner, Trojan, Thune, Klam-Martinec, Nostici in Schwarzenbergi prejšnjih časov. Sedaj išče vse le osebnega dobička, in narodna požrtvovalnost je preminola. Odvetniki vladajo ves narod. Zadnji čas se je jasno pokazalo, da je gospodom le za mandat in za to, kar je z njim v zvezi. V teh besedah je precej resnice in tudi ne veljajo le za Čehe, temveč tudi za druge avstrijske narode. Dobro bi pa bilo, da bi se splošno razširilo mnenje, da vladanje odvetnikov nikjer k dobremu ne pelja. Mi nismo proti odvetnikom, pač pa smo za to, da se njih delokrog na najpotrebnejše omeji, kakor tudi delokrog notarjev; tudi ne ugovarjamo, da bi odvetniki ne smeli se mešati v politiko, ker ne odrekamo nobenemu stanu pravice politikovati, kakor jo nekateri duhovščini, ali proti temu smo in bomo odločno, kakor da bi odvetniki že bili nekako odločeni za narodne voditelje.

Knez Ferdinand in Stambolov. Ruski listi, ki so že marsikako debelo raco o razmerah v Bolgariji poslali v svet, sedaj vedo povedati, da je knez bil že trdno sklenil odstraniti Stambolova. Ministerski predsednik se mu je bil jako zameril, ker kneginje ni nikdar obiskal, ko je bil on v inozemstvu in ker je na povelje Stambolova on ravno tako moral vračajoč se iz inozemstva nekaj časa na meji ostati v karanteni, kakor drugi potniki, ki pri-

hajajo iz krajev, v katerih je kolera. Ko je bil Stambolov nekaj časa iz Sredea, se je proti njemu anovala cela zarota, posebno kneginja in princesinja Klementina sta delali na vse kriplice. Dogovorili so se bili, da ga s silo odstranijo. Knez bi bil imenoval Načevića ministerskim predsednikom, šef generalnega štaba je imel nalog pridobiti sredčevsko posadko za tak prevrat. Načević bi dal Stambolova takoj zapreti, ker je za svojega vladanja kratil pravice knežev. Vojni minister je pa vse te naklepe sporočil Stambolovu, ki se je takoj povrnil v Sredec in s tem spridil vse nakane proti njemu. Iz Sredea se je vsa posadka poslala v oddaljene kraje in več častnikov se pa moralo zaradi tega celo odpovedati službi. Nam se vsa dogodba zdi malo čudna. Dvakrat čudno je pa, če jo prinašajo listi, ki dan na dan dokazujejo, kako je Stambolov nepriljubljen pri narodu. Če je res, da je treba tako organizovane zarote proti njemu, da se odstrani, da se morajo celi polki klicati na pomoč, potem mora pač Stambolov biti tako priljubljen pri narodu, kakor je le malokateri državnik v Evropi. Nepriljubljen ministerski predsednik se lahko odpravi z jednim samim vladarjevim lastnoročnim pismom, brez vse vojaške sile, saj se ne bode niko vlekkel zanj, še veseli bodo vsi, da pojde.

Rusija in Francija. Slavnosti v Toulonu so v tem posebno znamenite, da se pri njih naglašajo posebno miroljubnost Francije in Rusije. Prijateljstvo mej tema državama pač nema drugega namena, kakor ohraniti evropski mir. Vse to se bere nekako čudno. Ni dolgo tega, kar so Francozi zveze z Rusijo si le želeli zaradi tega, da si zopet pridobé Alzacijo in Lotaringijo. Sedaj se pa kaže, da so Francozi na ti deželi že popolnoma pozabili. Če je Rusija s svojim prijateljstvom nakrat naredila Francoze tako miroljubne, potem se pač nimajo rusko-francoske zveze nikjer bolj veseliti, nego v Berlinu, kjer gotovo ne mislijo napadati Francozov in so veseli, če ohranijo to, kar so si pridobili leta 1870. Če je rusko-francoska zveza le mirovnega značaja, pač ne bode imela kmalu prilike pokazati svojega vpliva, ker izmej evropskih velevlastij pač nobena ne misli rušiti evropskega miru.

Socijalne reforme na Bavarskem. Katoliška stranka je predlagala v bavarskem deželnem zboru razne socijalne reforme. Po njenem mnenju se mora pred vsem popolnoma preustrojiti sedanja davčna sistema in vpeljati progresivni davek, tako, da nižji stanovi ne bodo preobdačeni. Posebno se mora ponižati zemljiški davek. Osnovati se morajo državne zavarovalnice za živino in premičnine. Snovanje poslednjih naj bi se podpiralo z državno pomočjo. Napraviti bi se moralo nekako središče teh posojilnic, ki bi posredovalo v denarnem prometu in skrbelo za nadzor. Omejiti more se škodljiva trgovina na obroke in pa ohraniti sedanja pravica do stelje, drv in paše. Ti predlogi kažejo, da katoliška stranka se posebno ozira na potrebe nižjih stanov, zlasti kmetijskega.

Socijalne stvari.

Socijalistični shod v kazini.

V nedeljo ob dveh popoldne vršil se je v kazinskem steklenem salonu od delavskega izobraževalnega društva uprizorjen delavski shod. Udeležencev našli smo nad poldrugi sto, mej njimi tudi kakih deset žensk. Na dnevnem redu sta bili le dve točki: mejnarodni shod socijalistov v Curihu, in občna volilna pravica.

Ne razpravljali bi sicer obširneje o tem shodu, če bi se nam ne zdelo umestno baš sedaj, v dobi absolutne narodnosti, izpregovoriti par besedic tudi o slovenski internacionali in odpreti oči onim, ki trdijo, da socijalnega vprašanja pri nas ni. Internacionalna socijalistična frakcija je pri nas res še v otročjih poveljih, toda je li mar zato treba roke križem držati in čakati, da se zlo razširi? Ni-li mar naša sveta dolžnost, priti temu še izza časa v okom? Toda „in medias res“!

Gosp. Belič otvoril je zborovanje v slovenskem in nemškem jeziku. Predsednikom izvolili so njega samega, podpredsednikom Bajdeka, zapisničarjema Gotthardta in Simnovica, rediteljem pa Vadnjala, Richterja, Klaro in Bartla.

Rössel iz Grada, zastopnik ljubljanskih socijalistov v Curihu, poročal je o delovanju kongresa nemški nekako tako-le: „Mi ne poznamo ni državnih, ni deželnih mej, ni narodnosti. Tega mnenja je bil kongres, in po pravici. Le s pomočjo inter-

Naš boj je pa tudi neednak, ker vlada ni naklonjena težnjam slovenskega naroda. Odveč bi bilo naštetih krivice, katere moramo prenašati ravno od one strani, kjer bi imeli pričakovati varstvo svojih pravic.

Volilci! tega boja se niste bali dosedaj — tudi se ga ne boste bali za naprej!

V slogi je moč! le ako smo edini in združimo vse naše moči, mora zmaga biti naša!

V boju se skušajo moči; brez boja ni zmage.

Pridite toraj volilci na dan volitve vsi brez izjeme ter brez izgovora na volišče in volite soglasno kandidata, ki ga vam priporoča

„Slovensko politično društvo
za Stajersko.“

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. oktobra.

(Deželni predsednik kranjski) baron Hein, vrnil se je včeraj s svojega popotovanja v Ljubljano.

(V tržaški mestni zbor) je bil pri dopolnilni volitvi za okolico v tretjem okraju v nedeljo izvoljen g. J. Vatovec, kandidat slovenskega političnega društva „Edinost“.

(Sad katoliškega shoda.) Iz Idrije: V soboto smo dobili od okrajnega glavarstva logaškega veselo vest, da so pravila katoliške delavske družbe potrjena. Klevetnikov zlobnost ni ničesar dosegla in z veseljem popravljamo, kar smo izrekli v zadnjem svojem poročilu; skazalo se je, da nasprotniki niso nikakor v bližji dotiki z vlado, in poročilo v „Narodu“, da so naša pravila že v drugo ovržena, je bilo kar na celem zlagano. Pošteni idrijski delavci se sedaj z večjim navdušenjem oklepajo nove družbe, ko vidijo, da so protivniki brez sramú z lažjo stopili pred celi slovenski svet, hoteč razdružiti, kar je spojila vez mejsebojnega prijateljstva, utemeljena na katoliške vere načelih. — Bog blagoslovi novo družbo in njene utemeljitelje in ude. Bog daj, da bi tudi v drugih krajih, koder jih je mnogo delavskega stanú, osnovali požrtvovalni prijatelji ljudstva jednake družbe! Predvčerajšnji socijalistični shod v ljubljanski kazini je jasno dokazal, da so jako potrebne.

(Osnovni shod) katoliške delavske družbe v Idriji vršil se bode dne 29. t. m. v prostorih zasluznega g. žugana Fr. Didica.

(Kočevska pošta) je prišla 10. t. m. zadnjič iz Ljubljane v Kočevje. Ljudje si bodo lahko zapomnili ta dogodek, ker je bil združen z nesrečo. V naglem diru se je vozila pošta skozi mesto, na trgu pa povozila učenca Blaža Zlatiča, ki se ni mogel dovolj hitro umakniti. Ranjen je na glavi in nogi. Zdravnik upa, da okreva.

(Domača umetnost.) Gosp. Janez Bajde iz Hotiča je pripeljal v muzej glasbeni stroj v podobi ameriškega harmonija (samo malo ožji je), kateri popolnoma posnema citre, harpo in godala. Bojda je vse to izumil sam in stroj je tudi njegovo ročno delo. Ima pa dve klavijaturi in pedal, s katerim se vrti mehanizem. Mož, kakor pripoveduje sam, je mislil in poskušal dolgih sedem let, kako bi dosegel svoj namen. Ker ni imovit, je seveda celi stroj bolj priprost, ali ideja je genijalna. Godalo posnemati bi ne bilo težko, ali kako dati glasu tajnost? In vendar se je Bajdetu posrečilo, da je izumel mehanizem, po katerem vsak ton poje, dokler hočeš. Otre v resnici presenetljivo, igraš s tipkami, vendar imaš popolnoma značaj citer, celo tremolo delaš s tipko. Sploh so tipke zelo občutljive; forte in piano imaš v rokah. Tudi harpni glas je pristen. Izmed godal posebno odgovarja resničnosti cello, vijolina je prereзка. Sploh cela stvar še ni dovršena, a dá se na tej podlagi spopolniti. Seveda Streichquartett-a noben stroj ne more nadomestiti, a zanimivi so poskusi in napredek v mehaniki. G. Bajde je popolnoma prepričan, da se dá njegov stroj dokaj izboljšati, a sredstev nima na razpolago. Zatorej je vreden priporočila in podpore. Kakor čujem, skazoval bo te dni v muzeju svoj stroj ob določenih urah, pojdite in pogledajte. P. H.

(Imenovanje.) Čast. g. kanonik dr. Jos. Pajek je imenovan članom mariborskega mestnega šolskega sveta. — Poštni kontrolor g. Franc Ferline v Mariboru je imenovan za poštnega oskrbnika v Judenburgu.

(Krstili so) 13. t. m. v Kočevju g. odvetnika dr. Bernarda Gottlieba.

(Električno razsvetljavo) so poskusili v kočevskem premogokopu 14. t. m. zvečer. Odslej bo razsvetljevala električna ponočno delo. S časoma jo uvedejo morda tudi v mestu kot nadaljevanje rudniške razsvetljave.

(Ponočni nemiri.) Neprestano se ponavljajo ponočni nemiri po Florijanskih ulicah in ob voglu Rožnih ulic. Zlasti ob sobotah in nedeljah ni miru in pokoja prav vso noč ne. Včeraj štirinajst dni, to je 1. oktobra, so celó po 4. uri zjutraj nadlegovali ponočnjaki ljudi, ko so ti šli k farni službi božji k sv. Jakobu; poprej pa je bilo vso noč vpitje in razgrajanje. Sinoči se pripodi ravno ob 7. uri druhal z dvema vojakoma z Dolenjske ceste v Rožne ulice. To je bilo zmerjanja in preklinjanja; pa tudi spopadli so se parkrat nekaj malega. Gledalcev se je nabralo v ozki Rožni ulici do 40; le od policije ni bilo nikogar videti, dasi je dober četrt ure trajalo to razgrajanje. — Pomnožilo se je zadnji čas število policije, a videti je, da še premalo; ali pa ni policije tam, kjer bi jo bilo treba. Naj bi se postavil stalni policaj pri Florijanski cerkvi ob vходу v Rožne ulice. Vsaj ga je treba za varstvo ljudi sploh. Največji vozovi še vedno vozijo po ozki Rožni ulici, ki zamašé prav vso pot, da večkrat ljudje ne morejo ne naprej, ne nazaj.

(Blag dobrotnik.) Iz Studenca pri Krškem dne 14. oktobra. Gosp. Jernej Lisec, posestnik pri sv. Primožu in cerkveni ključar ondotne podružnice, je zopet omislil lepe darove naši župnijski cerkvi. Do leta 1888 nismo imeli obhajilne mize, takrat smo napravili za silo leseno. On je letos naročil kamenito, ob enem podaril je eden kelih in dva mala lestence, sosednji župnijski cerkvi pri sv. Duhu pa je daroval veliki zvon z opravo vred. Obhajilno mizo izdelal je kamnosek g. Vinko Čamernik prav mojstersko. Klečalnik, vrhni in spodnji del imajo po 3-4 m. dolgosti in so iz kraškega marmorja. Iz kraškega marmorja so tudi stebri in balustri. V stebre so vdelane plošče iz kararskega marmorja. Delo je jako fino in stana le 180 gld., eden ljubljanskih kamnosekov pa je za to delo zahteval 330 gld. Tudi s kelihom in lestencema smo prav zadovoljni. Ne bom dela popisoval, a tudi umetnika g. Ivana Kregarja smem gledé dela in cene cerkvenim predstojnikom z mirno vestjo priporočiti. Pri sv. Duhu so imeli do letošnjega leta prej ko ne najslabejše zvonjenje na Kranjskem. Pred kakimi 10 leti jim je strela razbila manjša zvonova. Pri zdanji revščini, katero je povzročila največ trtna uš, ni bilo misliti na napravo novega zvonjenja. Usmilil se je Svetodušanov gosp. Jernej Lisec in jim podaril veliki zvon, z ubitima so napravili malega, stari veliki ostal je za srednjega. Veliki zvon ima pomenljiv napis: „Daroval me je Jernej Lisec, posestnik pri sv. Primožu, fare studeniške v letu 1893 s pogojem, da se za duše v vicah in njegov dober namen oskrbi sv. maša, kadar bo ž njim zvonilo mrliču.“ Za našo župnijsko cerkev bo te dni gosp. J. Lisec naročil velik lestencec, včeraj in danes so se pa otrokom v šoli delile molitvene knjižice, katere je on plačal, dobil jih je vsak šolski otrok iz vsakdanje šole, kateri je večš branja. Koliko veselja nam je ta 68letni, neozenjen kmet napravil. Kako so otroci v šoli obetali za njega moliti. Bili so vsi ginjeni. Navedel sem le nekaj njegovih darov. Vsega vkup je blagi dobrotnik podaril že pri 6000 gld. vrednosti. Naj mu mili Bog povrne vse tisočero! To poročilo naj bo znak hvaležnosti, naš mecen pa bogatinom v vzgled.

(Občinska volitev v Voloskem.) Iz Opatije dne 15. oktobra: Včeraj se je končala občinska volitev v Voloskem. Volil je včeraj I. razred. Národna hrvatska stranka je zmagala s 26 glasovi proti 9, katere je nasprotna stranka spravila na dan. V II. razredu, ki je volil v petek, zmagali so združeni Lahoni in Nemci z 9 glasovi proti 6 národne stranke. O izidu v III. razredu, ki je volil dne 11. in 12. t. m. sem Vam že poročal. Prišlo je v tem razredu 203 volilcev. Nasprotni kandidati dobivali so 100 do 102 glasova in tako — na videz zmagali. Le jeden odbornik hrvatske stranke je v tem razredu s 100 glasovi prodril. Zmaga nasprotnikov je, kakor sem omenil le navidezna, kajti dejanski so propadli! Zato se pa svoje zmage prav nič ne veselé, marveč jih peče slaba vest, da so do večine prišli le po krivici, in da njih slavlje ne bo dolgo trajalo: Zato pa jadicavo premišljuje sedaj oholi tujec: „Es wär zu schön gewesen, es hat nicht sollen sein!“ Židovsko-liberalni Nemci hoteli so si s pomočjo lahnov pridobili večino v Voloskem, da bi potem slo-

viti nemški most od Hamburga do Adrije pričel graditi tudi od te strani! A spodletelo jim je in zadovoljiti se morajo že še precej časa z dejanskimi razmerami, da ostane pošten Hrvát na rodni svojih tleh sam svoj gospodar! — Hrvatska stranka bo proti volitvi v III. razredu vložila priziv, ker je pet nasprotnih glasov nezakonitih! Vršila se bo torej za ta razred nova volitev, katere se pa Hrvatom nikakor ni bati, ker se dotlej povrnejo mnogi domačini, ki morajo sedaj radi vinske trgovine biti odsotni.

(Iz Rima) se nam poroča: Pietro Tonlongo, sin generalnega ravnatelja propale rimske banke, je objavil v posebni izdaji več listin, ki se tičejo bančnega škandala. Mej drugimi je nekaj telegramov kralja Viktorja Emanuela in mnogih ministrov, ki so priporočali svoje politične pristaše ali čestitali Tonlongu ob raznih prilikah, kakor n. pr. ob njegovem imenovanju za senatorja. Crispi in Zanardelli dajala sta mu svete kot pravnik. Natančnejših podatkov v dogodkih pri banki Tonlongo ml. doslej še ni objavil. Nekateri časniki imajo navadno polno ono rubriko, ki je po večini plačana s solzami revnega ljudstva in ki v sočutnem srcu vzbuja gnev in strah. So pa slučaji, ko je taka objava potrebna in koristna, posebno če se tiče oseb, ki hočejo živeti ob imenu svojih pradedov na troške družih. Jeden tak slučaj je nedavno objavil uradni list v predelu za „javne dražbe“: Sin „svetovnega junaka“ Menotti Gariboldi, član italijanskega parlamenta in bivši „general“, je znan kot slab plačnik. Doslej so mu iz zadreg pomagali ministri in razne banke, ker se je rodil „očetu domovine“. A mož se je preveč zanašal na spomin rajnega očeta, kajti v denarnih zadevah se spró tudi najboljši prijatelji, in tako je prišel na boben. Država terja 3190 lir zastalega davka, kreditni zavod v Milanu pa 61673 lir dolga. Te dni se vrši javna dražba njegovih hiš. — Nekateri listi so te dni objavili vest, da sv. oče sestavlja spomine iz časa svojega vladanja. V teh spominih hočejo baje podati popolno podobo o položaju sv. stola po smrti Pija IX. in o razmerah do posameznih držav ter pojasniti vzroke svojega postopanja v zadnjem času. Ti spomini ne bodo objavljeni, temveč bodo le pojasnilo in navodilo nasledniku na stolu sv. Petra. Koliko je resnice na tej časnikarski vesti, ne vem. Relata refero. — Zadnjič sem Vam ob kratkem poročal o „žalostni obletnici“ zjedinjene Italije. V naslednjem spopolnim svoje poročilo. Ze l. 1861 je v Turinu zborujoči parlament Rim proglasil za prestolnico Italije. Toda celó najradikalnejši tedanji politiki niso imeli poguma, da bi izveli svoj sklep. Zato so dne 2. oktobra 1870 vprizorili v Rimu isto komedijo, kakor preje v Parmi, Modeni, Toskani in obeh Sicilijah, namreč ljudsko glasovanje. Trebalo je le zvijače in spretnosti. Dne 20. septembra je 40.000 mož zaselo Rim, ob enem pa na tisoče ljudi iz vseh kotov Italije, ki so iskali dobička v revoluciji. Začasna vlada je zasela vse papeževe upravne urade ter hitro naredila vse priprave za ljudsko glasovanje. Dne 2. oktobra 1870 so drle množice brez legitimacij na volišče z glasovnicami, na katerih so z besedo „Si“ izjavljale, da pritrdijo združenju Rima z ostalo Italijo. Glasovanje se je vršilo brez vsake kontrole. Vsakdo je lahko glasoval, kolikorkrat je hotel, ali je bil Rimec ali tujec. Tako je bilo mej volilci tudi mnogo umetnikov iz raznih tujih držav, ki so za „šalo“ od jutra do mraka hodili od enega volišča do drugega ter oddajali svoje glasovnice. S 40.855 glasovi proti 46 je bil na ta način potrjen „fait accompli“ z dne 20. septembra. To glasovanje je pravni naslov savojske hiše za posest mesta Rima. Na čelu deputacije, ki je kralju Viktorju Emanuelu v Florenciji naznanila izid glasovanja, je bil vojvoda Caetani, iz čegar rodovine je bil papež Bonifacij VIII. Pomenljivo je to, da je bil Caetani slep in kot tak je označeval slepoto ljudstva. Na enak način so l. 1860 papežu vzeli Umbrijo in Marke. Ko sta minister Farini in general Cialdini mogočnega Napoleona III. prosila za dovoljenje, odgovoril je njima: „Delajte hitro!“ V treh tednih je bilo vse izvršeno, dočim so Francozi v Rimu stražili papeža in njegovo vlado. Izpolnile pa so se tudi besede papeža Pija IX., katere je govoril pri neki priliki francoskemu generalu Goyonu: „Vaš cesar izdaja mene, izdaja ves svet, izdali ga bodo njegovi prijatelji“. Gotovo ni le slučaj, da so Francozi zgubili prvo bitko pri Weissenburgu dne 4. avgusta, ko je isti dan francoska posadka zapustila Rim; da se je general Dumont dne 6. avgusta poslovil od

nacionalizma moči nam je preustrojiti človeško družbo, ki nas sedaj zatira in nas bode vedno zatirala, dokler bode stala na sedanjem temelju.

Narodnosti ne smatramo za nikako dobro, temveč za zlo, ker nas ovira v občevarju. Na kongresu odločiti se nam je bilo najprvo, koga je smatrati za pravega zastopnika delavcev. Izključili smo tedaj anarhiste, ne zato, ker so njihovi nazori strašni, — vsaj za me nima to ime nič groznega na sebi, — temveč, ker ne priznavajo nikake politične akcije, ker ne računajo z danimi razmerami.

Anarhistov ni bilo dosti, in ker so nam skušali onemogočiti zborovanje, bilo je njihovo izključenje naravnost potrebno. Mi priznavamo politično akcijo v smislu Bebelovem.

Najprvo smo razpravljali ob osemurnem delavniku, ki je vsekakor potreben, ker sedanji čas dela prouzroča na jedno stran velikansko število ljudi brez dela, na drugo stran pa brezmejno izkoriščevanje ostalih. Dela in kruba je dovolj za vse, le primerno treba oboje razdeliti.

Pri takih razmerah pa večina ljudi (pred vsem sevda vsi delavci) le životarijo, eksistirajo pa ne. Država morala bi varovati slabjšega pred izkoriščevanjem in mu garantirati existenco; no, ona tega ne samo ne stori, ona celo to izsesavanje podpira, zato je ustvarila zakon o potepuhih.

Če se nočeš pustiti izkoriščevati, pa te iztirajo. Sicer pa kaže država najbolje, da nima resne volje, pomoči nam, s tem, da se nam baš v njenih podjetjih najslabše godi. Poglejte le v bližnjo tobačno tovarno! Delavke so take, kakor bi ravnokar iz groba ušle.

Delavec je sploh na milost in nemilost prodan podjetniku, deloma iz strahu pred gladom, deloma iz strahu pred zakonom o potepuhih. Z mejnarodnimi pogodbami dal bi se osemurni delavnik povsod vpeljati, ali vlada v delavskem vprašanju ne pozna mejnarodnih pogodb, izven kadar treba preganjati socialiste.

Z zakonskimi določbami in delavsko organizacijo dala bi se ta zahteva uresničiti. Pravijo, da smo sovražniki rodbinskega življenja: ali vprašam Vas, je-li možno rodbinsko življenje pri sedanjih razmerah, ko oče ne vidi svojih otrok po cele tedne, izven speh? Pravijo, da smo neomikani. Zakaj pa nam ne dadó časa, da bi se izomikali? Sevé, neumno ljudstvo je lažje vladati, nego prosvetljeno. (Odobranje.) Da pa je osemuren delavnik mogoč, kaže nam Avstralijska, kjer je že vpeljan.

Gledé praznovanja 1. maja se je na shodu tudi razpravljalo. Pri nas je ta praznik potrebnejši, nego kjerkoli, dasi nam vojaštvo in policija dela vselej največje ovire. Toliko policistov pa vlada vendar nima, da bi mogla k vsakemu delavcu jednega postaviti. (Odobranje.)

Ko smo prvič praznovali 1. maj, se nas je bourgeoisija bala, drugo leto pa so jej že zrastle rogov in pričela se je vesti nedostojno, zato, ker smo se mi obnašali dostojno. (Pritrjevanje.) Naj nas tudi odpuščajo, praznovali bomo 1. maj vsejedno. Pokazati moramo oholemu kapitalizmu, da mi vzdržujemo gibanje sveta.

Naj nas tudi odpuščajo, to nas ne straši: glad moramo trpeti že tako ali tako, in če ga malo več ali manj, to je naposled vsejedno! (Odobranje.)

Sklenilo se je organizovati strokovna društva. Podjetniki se vselej brez razlike narodnosti, — naj bodo Slovenci ali Nemci, — združijo, da morejo proti nam postopati. Cemu bi se tedaj mi oklepali narodnosti? Narodnost nam je deveta briga. (Gromovito odobranje.)

Tudi podjetnik — pa naj še tako narodno govoriči — ne vpraša nikdar delavca po narodnosti, temveč samo, kako cenó da mu hoče delati. Boj bodi torej internacionalen! Različne stroke v posameznih deželah nam je tedaj združiti in ustanoviti vrhovni sindikat, ki bode skrbel, da se skupno postopa.

Gledé žensk odobral je kongres njihno emancipacijo. Prav je, da delajo v tovarnah, ker so tako samostojnejši in tedaj možu bolj jednake, toda njihovo delo ne sme biti tako, da se s tem samo moškim plača znižuje.

Shod je sklenil, delati na to, da dekleta pod 18. letom delajo samo šest ur na dan. Ženske naj bi v obče ne smele delati po noči in v zdravju škodljivih podjetjih. — Država ni v to dosedaj storila nič, da, ona daje podjetnikom samo slab vzgled; pogledite le tobačno tovarno! (Odobranje.)

Razpravljalo se je tudi o taktiki v političnem delovanju, in na Angleškem so te sklepe poslej že izvršili. Sklenili smo tudi kmetisko prebivalstvo pridobiti za internacijo-nalo, saj kmet trpi pod kapitalizmom tako, kakor mi. Pridobiti ga je torej za skupnost imetja. (Klici: Delali bomo v to!)

Gledé tega, kaj hočemo prav za prav mi internacionalni socialisti, zdelo se nam na kongresu ni potrebno, napraviti posebne izjave: naša smer je tako povsod jedna in ista. (Odobranje.)

Izrekli smo se proti odpovedi pokorščine gledé vojaštva. Postrelili bi nam najvrlejšše naše pristaše. Izrekli pa smo se sevda za odpravo vojsk: saj korist od njih imajo le kapitalisti, mi pa ogromno škodo. Izrekli smo se proti svetovni stavki vseh branches, odobrili pa smo tak strike v posameznih državah, ako je umesten in potreben v dosego političnih pravic.

Sklenili smo delovati na vse kriplice za občno direktno volilno pravico. Prihodnji kongres bo čez tri leta na Angleškem.

Delati nam je na vse pretege, da se kongresovi sklepi realizujejo. Ne bojmo se, saj zgubiti itak nimamo ničesar, dobiti pa vse. Na delo tedaj! (Odobranje in klici: To bomo!)

Govor je trpel nad poldrugo uro.

Grablovic je nato ponavljal isto v slovenskem jeziku. (Konec sledi.)

Slovstvo.

Zbrani dramatični in pripovedni spisi dr. Jos. Vošnjakovi (sic). Narodna knjižnica. II. zvezek. Celje 1893. Tiskal in založil D. Hribar. Cena brošuri 60 kr. Str. VII. + 96. S pesnikovo sliko in muzikalno prilogo.

Prvi zvezek te knjižice obsega roman: „Pobratimi“, drugi pa kratek opis dr. Jos. Vošnjaka iz peresa dr. P. Turnerja in „Lepo Vido“, dramo v petih dejanjih.

Vsebina: Martin Sodja, svetovalec v pokoju, pride s svojo hčerjo Vido k prijatelju Kogoju, trgovcu v pomorskem mestecu. Kogoj ju prijazno vsprejme, manj njegova mati Urša. Vida, ki je Albertu grofu Jadolla prisegla večno zvestobo, se udá na prošnjo svojega zadolženega očeta Kogoj. Pri tem koraku jo potrjuje misel, da ji je postal Alberto nezvest, katero slutnjo okrepi njegova mati, ko ji vrne Albertu pisana pisma. Vida se poroči. Oče umrje. V tej žalosti jo tolaži nje prvi otrok, Urša pa jo zaničuje in ji greni življenje. V tej bridkosti se prikaže Alberto, ki ji vse materine spletke razjasni in jo seboj odvede. Kogoj pride domov in najde samo pismo, ki mu razloži beg Vidin. Vida upa, da Alberto razruši prejšnji zakon in jo kot ženo popelje pred altar. To mnenje ji omaje grofica Gadolla, ki jo zopet najde. Slednjič ji sam Alberto pové, da taka ločitev zakona ni mogoča. Vida sama spozna, da jo Alberto ne ljubi več in da jo je prevaral. V razburjenosti ga pahne v morje, sama se pa odpelje s strežnico v grozni nevihti domov, da bi odpuščanja prosila svojega moža. Ker jo ta osorno sprejme in ji otrokovo smrt naznani, zblazne in umrje blodeča o zakonski sreči. Mornarji v daljavi pojó narodno pesem o lepi Vidi.

Snov sama na sebi je tedaj zelo polzka in nevarna. Kakšen nestvor bi se dal napraviti iz iste snovi! A naš pesnik se giblje v pravih mejah, slika čednost kot čednost in greh kot greh.

Vsebina je jasna, značaji niso najjasneje risani. Zdi se nam pa, da je pesnik zašel v drugo skrajnost. Včasih je le prekratek, nekatere stvari niso popolnoma utemeljene, recimo na str. 57. „In ti mi bodeš oskrbel, da se razruši nesrečni ta zakon?“ — „Gotovo!“

Katera katoliška žena ne vé, da je zakon nerazrušljiv? Vida prehitro izpregovori te besede; bralec ali opazovalec ni nanje pripravljen. — Na str. 78: „Alberto“ (za kulisami strašno zakriči), ta stavek je temen. Res, da se dá iz Vidinih besed: „Odpusti mi Bog“ sklepati, kaj se je zgodilo, a jasno ni, in utemljeno tudi ne.

Kakor vsebina kaže, je snov podobna nekoliko pripovedki o lepi Vidi; osebe, ki nastopajo v Vošnjakovi igri, niso sicer vzete iz te pripovedke, a šablonske so brez izjeme.

Samogovori in dvogovori so zanimivi in živi, in prav ta živahnost nadomestuje mnoga dejanja. Pesnik imenuje „Lepo Vido dramo v petih dejanjih. Ta naslov je presplošen. Drama pomenja žaloigro (tragedijo), igrokaz in veseloigro. Kaj je „Lepa

Vida?“ Po naši sodbi igrokaz. Zakaj? Ne oziraje se na to, da so žaloigre navadno pisane v vezani besedi, je razlika med žaloigro in igrokazom iskati v tem, da v žaloigri junak umre nezasluzene ali vsaj ne takó zaslužene smrti, v igrokazu pa umrjejo nam sočutne osebe naravne smrti, nesimpatičke pa pošilne smrti.

Iz tega vzroka je Calderonov „Stanovitni kraljevič“ žaloigra, nasprotno „Križno češčenje“ in „Zalamejski sodnik“ igrokaz. Shakespearov „Julij Cesar“, „Macbeth“, „Kralj Lear“, „Hamlet“, „Othelo“ so žaloigre.

Kdo ne vidi, da je torej „Lepa Vida“ res igrokaz. Vida junakinja te drame umrje domá, Alberto pa utone v morju.

Jezik je pravilen, jasen in gladek.

Splošno moremo torej reči, da smemo šteti „Lepo Vido“ med dobre slovenske drame.

Slovanska knjižnica. V Gorici je izdal vrednik in tiskar g. Andr. Gabersček prvi zvezek „Slovanske knjižnice“. Prvi snopič obseza povest: Ratmir, katere snov je vzeta iz češke zgodovine. Iz češkega je spis poslovenil Petrovič. — Vsakih 14 dni izide po jeden snopič, ki velja 12 kr. Za celo leto velja naročnina 2 gl. 60 kr. — Naroča se v g. Andr. Gabersček-a „Goriški tiskarni“ v Gorici.

Cerkveni letopis.

Novosti v kranjski cerkvi.

Dne 9. oktobra 1892. leta so mil. gosp. knezoškof ljubljanski posvetili mestno župno cerkev v Kranju in delili zakrament sv. birme. Z radostjo smo se spominjali letos ob obletnici tega slavnostnega dneva. Cerkev, lansko leto na zunanje že dovršena in okusno v gotičkem slogu prenovljena, je dobila v enem letu še zaljša lica. V presbiteriju smo dobili nov kamenit tlak in po g. Tomanu izdelano gotičsko obhajilno mizo. V teku tega leta še sv. križevi pot v basreliefu, nove orglje, dva nova kropilnika pri vходу v glavno ladijo cerkve, v stranski kapeli pa dve umetni sliki: najdenje in povzdignjenje sv. križa, delo domačega umetnika g. Bradaške.

Sedaj je kranjska župnijska cerkev enotno gotova, kakor je bila pred štiristoletji, ko je bila dozidana in prvokrat posvečena.

Preč. gospod dekan kranjski je pokazal, kako se morejo cerkvene stavbe složno preustrojiti in umetniško ozaljšati. —g.

Blagoslov križevega pota.

V Š martinu pri Kranju je v nedeljo cerkvenega posvečevanja blagoslovil preč. g. Jožef Bizavičar novi sv. križevi pot. Slikal ga je kranjski slikar g. Bradaška, okvirje je oskrbel g. Vurnik iz Radovljice. Delo dela čast umetnikom. Slavnost je povzdigovalo posebno krasno petje na koru pod vodstvom domačega organista g. M. Mohorja. Pela se je Švajcerjeva sv. maša, v kateri se je odlikoval posebno impozantni „Kyrie“. Besede gosp. govornika so segle globoko v srce, ker do poznega večera si videl mnogobrojno množico pobožno moleč in premišlajoč sv. križevi pot. —g.

Slovenci, volilci!

Dne 21. novembra t. l. volila bodo mesta in trgi Celje, Brežice, Laški trg, Sevnica, Gornji grad, Ljubno, Mozirje, Zalec in Vojnik poslanca za deželni zbor.

Po soglasnem sklepu zaupnih mož iz imenovanih krajev, katere je podpisano društvo v ta namen pozvalo, proglasil se je kot kandidat naše stranke g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celji.

Taisti izvršuje svoj poklic že dalje časa med nami na spodnjem Stajerskem; njemu so povsem znane razmere, v katerih živé naši meščani in tržani; on je mož mirnega in jeklenega značaja, navzet čiste ljubezni za domovino in svoje rojake.

Njemu sme toraj vsak volilec z mirno vestjo in veselim srcem dati svoj glas!

Volilci! O tej prevažni priliki dokažite, da se prebivalstvo v mestih in trgih zaveda svojih političnih pravic in tudi svoje narodnosti.

Dolgotrajen in težaven je boj, ki ga bje slovenski narod sploh za svoje pravice in sicer na vsakem polju. Vsakemu rodoljubi je znano, kako nas povsod izpodriva nasprotna stranka, kako se še vedno prezira naš jezik v uradih in šolah, kako skuša v zadnjem času brezobzirno društvo naše ljudstvo celó gmotno uničiti, odpoditi iz dežele.

papeža in da so isti dan bili Francozi tepeni pri Würthu; da je bilo dne 2. septembra pri Sedanu zajeta francoska armada, ko je na isti dan deset let preje Napoleon III. agentu italijanskega kralja dal dovoljenje, da zasedejo papeževe dežele.

(Po dolenskih železnih ljubljansko — kočevski progi) izvozilo se je od otvoritve sém že dokaj lesa iz ribniške doline in obližja na Trst in Reko, a vendar primeroma malo, nego bi se ga bilo, da niso tarife za blago na imenovani progi tako visoke. Vsakako boče železnična uprava morala prej ali slej resno spoprijazniti se z mislijo na vpeljavo nižjih tarifov, kar bode v prvi vrsti le njej v korist; nikakor pa ne gre tu, delati na račun deželne garancije! — Kakor čujemo ima upravni svet dolenske železnice v soboto sejo, v kateri se bode razpravljalo o tarifih, ki se bodo že sedaj najbrže znižali.

(Za uboge sirote postojinskega okraja.) Pri cesar Franc Josipovi ustanovi, ustanovljeni ob praznovanju štiridesetletnice slavnega vladanja Njegovega Veličanstva za uboge sirote postojinskega okraja je s tem za leto 1893 razpisanih šest mest z darilom 300 gld. Do užitka teh daril imajo pravico v prvi vrsti maloletne sirote bivših vojakov, kateri so padli v vojni ali umrli na posledicah vojinskega truda, potem sirote takih vojakov, kateri so umrli v vojaški službi, in slednjič sirote roditeljev, ki so imeli domovinsko pravico v postojinskem okraju. Maloletnim sirotam je kot jednake prištevati polnoletne sirote, ako so te popolnoma nepreskrbljene. Prošnje, katerim je po teh opombah pridejati potrebne priloge, morajo se vložiti do dne 4. novembra 1893. leta pri c. kr. okr. glavarstvu v Postojini.

(Reške novice.) Dne 12. t. m. je imela trg. kamora prvo sejo, v kateri so se novoizvoljeni izbrali predsednika in podpredsednika. Težko, da je ne bode vlada po pritisku židovskem razpustila. — Dne 15. t. m. je bila tukaj razstava umetnih cvetlic, Ogleдалo si jo je mnogo oseb ter se povoljno o njej izrazilo. — Nedavno ste poročali v svojem listu o samomoru na železniškem mostu blizu Trsata. Te dni je prišlo na dan, da je bil oni Ivan Berdar umorjen in potem vržen z mostu na železniški tir. — Vina smo letos pridelali nenavadno veliko. Ljudem manjka posod, da bi ga spravili. A dobro je tudi. Takega vina že ni bilo kmalu okolu Reke. Trsat, Kostrena in Bakar imajo letos kapljico, katera prekosi metliško in hrvaško vino okolu sv. Ane. Kupei kar tekmujejo med seboj. Silno veliko so ga že pokupili in odpeljali.

(Letošnje novačenje.) Letos jih je v vseh treh razredih prišlo k novačenju 764.330 vojaških novincev in od teh so jih vzeli v vojaške 171.310. Po tem takem se je število za vojaške sposobnih mladencev pomanjšalo za 12 odstotkov.

(Ustrelil jo je.) V Trofajah na Gorenjem Stajerskem je pri peku Heilandu dekla dné 7. t. m. pogrinjala mizo, in pekovski učenec Ilich je v šali nánjo pomeril s puško. Puška se je sprožila in dekla se je zgrudila s prestreljeno glavo.

(Vina iz Italije) se letos manj izvažja, nego prejšnja leta. Prejšnje zaloge so se izpraznile, ali letošnja letina pa ni daleč tako dobra, kakor je bila prejšnja leta.

(Vednostno potovanje.) Včeraj je odpotoval v London pisatelj in zgodovinoslovec g. Peter pl. Radics, da ondi prepiše Valvazorjeva pisma in nekatere važne listine. Denarno podporo za to potovanje prejel je od kranjskega deželnega odbora in kranjske hranilnice.

(Nagla smrt.) V Škalah pri Velenju je, kakor se nam od tam piše, žegnansko nedeljo pri zgodnjem sv. opravilu ravno pri zavživanju kap (Gehirnschlag) obletel tamošnjega vč. g. dekana Janeza Šribar-ja, ki je po 12. uri opoldne umrl. Ranjki se je rodil dné 21. decembra na Dobravi v mestni fari celjski. V mašnika je bil posvečen v St. Andražu v Lavantinski dolini dné 27. julija 1851. Kapelanoval je po raznih farah, najdalje v Ljubnem v gorenji Savinjski dolini. Župnik bil je v Pamečah, od koder je prišel v Škale meseca avgusta l. 1886. N. p. v m.!

(Nesreča.) Iz Velikih Lašč: V soboto, 14. t. m. je peljal posestnik Alojzij Peterlin steljo domov. Videč, da se hoče voz prevrniti, je začel opirati, in ko je šel ravno memo nekega drevesa, se je voz nagnil ter nesrečneža pritisnil čez prsi in vrat s tako silo na drevo, da se mu je polomilo več reber ter da je takoj na mestu izdihnil dušo. Ponesrečeni je bil star še le 32 let in je zapustil dvoje nedorastlih otrok.

(Občinska volitev.) Na Toplicah pri Novem Mestu je voljen Jožef Sušteršič s Toplic za župana, Franc Kulovec iz Gorenje Sušice, Anton Staniša s Toplic, Janez Klinec iz Gorenjega polja, Jožef Novina iz Podturna in Matija Klopčar iz Uršnega sela pa občinskimi svetovalci.

(Premovanje živine v Dobrepolju) je bilo dne 14. t. m. Razsodniki so bili gospodje podpredsednik kmetijske družbe Friderik Seunig, c. kr. deželni živinozdravnik J. Wagner, Franc Žnidaršič iz Zdenske vasi, Janez Drobnič iz Vidma in Janez Steh iz Male vasi. Premovani so bili biki Jožefa Steha iz Male vasi s 25, Antona Žnidaršiča iz Zdenske vasi s 15 in Bernada Kovačiča iz Sodrasice s 10 gld., Antona Babiča iz Bruhanjevas s 10 gld., potem krave Janeza Drobniča iz Vidma s 20, Antona Grma iz Zagorice s 10, Janeza Prusnika s Turjaka s 10, Franca Berdavea z Vidma s 10, Franca Adamiča iz Brankova s 10 gld., potem telice Franca Jakliča iz Andola z 20, Marjane Mesojedec iz Bruhanjevasi s 10, Valentina Sežuna iz Drbrepolja s 10, Matije Kasteliča iz Zdenske vasi z 10 in Janeza Zernca iz Zdenske vasi z 10 gld.

(Umrli) je dné 7. t. m. v Monakovem državni grof Aleks Gallenberg, polkovnik in dednih dežel lovski mojster na Kranjskem in Slovenske marke, umir. c. in kr. komornik, po daljšem in hudem bolehanju v 77. letu dōbe svoje.

(„Laibacher Schulzeitung“) javlja v svoji deseti številki z dne 15. t. m. na prvi strani, da je nje vredništvo prevzel g. Jan. Benda, nadučitelj šulferajnske šole. — Če se ne motimo, je gospod Benda tujec in protestant.

Spominjajte se

„katoliškega sklada“

ob raznih prilikah!

Telegrami.

Cirknica, 17. oktobra. Izmed najst izvoljenih volilnih množ devet zanesljivo konservativnih.

Dunaj, 17. oktobra. Grška kraljeva rodbina je odpotovala danes najprej v Benetke.

Praga, 16. oktobra. Mestni zbor je sklenil, da se pritoži na upravno sodišče proti odločbi ministerstva zaradi uličnih napisov.

Pariz, 16. oktobra. Nadvojvoda Franc Ferdinand je odpotoval z večernim orijent-skim jadernim vlakom.

Pariz, 17. oktobra. Maršal Mac-Mahon je ob polu 10. uri umrl.

Pariz, 17. oktobra. Ob polu 11. uri so prišli vozovi z ruskimi častniki pred vojaško kazino na Opernem trgu. Avelane je odgovoril načelniku občinskega sveta, da je prišel povrniti Gervaisov pohod v Peterburgu.

Pariz, 17. oktobra. Avelane z ruskimi častniki je prišel zjutraj in jih je burno pozdravila velika množica ljudi.

Toulon, 16. oktobra. Avelane je v spremstvu ruskih častnikov odpotoval v Pariz.

Lens, 17. oktobra. Danes je konjica napadla štrajkovce. Bati se je resnih dogodkov.

Tarent, 16. oktobra. Opoludne je prišlo angleško brodovje in bilo veselo vsprejeto. Mesto je v zastavah. Popoludne so italijanski admirali pohajali poveljnike angleškemu brodovju.

Ponarejena črna svila. Sežgi vzorec blaga, katerega hočeš kupiti, in takoj spoznaš ponaredbu. Prava, čisto barvana svila se takoj skodra, hitro ugasne in pusti malo pepela prav svetlorjave barve. — Ponarejena svila pa, ki se hitro umaže in zlomi, počasi gori, posebno pa dalje tle nekatere niti, če je blago zeló barvano, in pusti črnorjav pepel, ki se ne skodra, ampak zvije. Če stareš pepel prave svile, postane prah, ponarejene svile pa ne. **Svilarnica G. HENNEBERG** (c. in kr. dvorni založnik), Zürich razpošilja rada vzorce prave svile vsakemu in pošilja po naročilu blago v hišo poštnine in carine prosto. Pisma veljajo 10 krajcarjev, dopisnice 5 krajcarjev v Švicu. 16 (7-6) 5

50.000 goldinarjev je glavni dobitek velike inomoške 50krajcarske loterije. Castite čitatelje opozarjamo, da je žrebanje že dné 26. oktobra.

Umrli so:

16. oktobra. Franc Grabec, delavčev sin, 3 leta, Strelliške ulice 11, jetika.

V bolnišnici:

14. oktobra. Franc Bizjak, kajžar, 60 let, spridenje krvi.
16. oktobra. Marija Križaj, uradnega sluge hči, 10 let, septicaemie.

Tujci.

15. oktobra.

Pri **Stonu**: pl. Herr; Wilfried, ravnatelj; Agular; Ljudmila Vita, zasebnica, s hčerjo; Komorner; Reichmann, Beyer, trgovca, z Dunaja. — Falkenau, trgovec, iz Prage. — Fohn iz Gorice. — Lipcowit, trgovec, iz Monakovega. — Craglietto, Lloydov kapitan; Euphrat in Machne, trgovca, iz Trsta. — Karol Šavnik, lekarnar, iz Kranja. — Julij Thurn, c. kr. notar, s soprogo iz Logatec. — Vitez Zadurovec iz Celovca. — pl. Kodoliteh, poročnik, iz Ljubljane. — Ana Fischer iz Celja. — Schwarz iz Zagreba. — Wild iz Inomosta. — Windkopp, potovalec, iz Brna.

Pri **Malicu**: Wriessnig, ravnatelj; Grimm, tovarnar; Plessner, Khern, Stuckerd, Ullman, potovalci; Hermann, Schwarz, Nieser, Mayer, trgovci, z Dunaja. — Ullmann, trgovec, iz Prage. — Kahn, trgovec, iz Budimpešte. — Ranzenhofer, trgovec, iz Berolina. — Winterhalter, trgovec, in Jos. Perko, potovalec, iz Maribora. — Meichen, potovalec, iz Gradea. — Ersas, zasebnik, iz Trsta. — Lahora iz Mödlinga. — Neufeld, knjigarnar, iz Berolina. — Marinko, zasebnik, iz Logatec. — pl. Hess, c. kr. rudniški svetnik, in Kortschak iz Fohnsdorf-a. — Ivan Oblak iz Radeč. — Gruntar, c. kr. notar, s soprogo, iz Ribnice.

Pri **bavarskem dvoru**: Baumann, c. in kr. okr. narednik, iz Celovca. — Widmar s sinom; Rozalija Rabossa; Sobitz, kolar; Frančiška Sobitz, kuharica, iz Kočevja.

Pri **Južnem kotodvoru**: Antonija Wejsa z Dunaja. — Romih, učitelj, s Krškega. — Franc in Antonija Traun iz Kamnika. — Jurij Ellerich iz Ljubljane.

Pri **avstrijskem caru**: Jernej Pečnik s Krškega. — Wirosechnik, zasebnik, in Millonač, trgovec, iz Trsta. — Marija Sluga, kuharica, iz Opatije.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
16	7. u. jut.	736.5	10.2	sl. vzh.	del. oblac.
	2. u. pop.	736.5	15.2	sl. svzh.	jasno
	9. u. zveč.	736.9	10.8	brz.v.	"
Srednja temperatura 12.1°, za 0.6° nad normalom.					

Tržne cene v Ljubljani

dne 14. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 60	Speh povojen, kgr.	— 66
Rež,	6 —	Surovo maslo, "	— 86
Ječmen, "	6 —	Jajce, jedno	— 3
Oves, "	6 40	Mleko, liter	— 10
Ajda, "	8 —	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso, "	6 —	Teločje	— 58
Koruz, "	5 80	Svinjsko	— 62
Krompir, "	2 14	Koštrunovo	— 36
Leča, hktl.	12 —	Pišanec	— 55
Grab, "	12 —	Golob	— 18
Fižol, "	8 —	Seno, 100 kgr.	3 57
Maslo, kgr.	1 04	Slama,	2 67
Mast, "	— 68	Drva trda, 4 kub. mtr.	7 20
Speh nvaž,	— 60	" mehka,	5 —

Na prodaj je 90 cm. visok

križev pot

z ličnim okvirom vred. popolno izgotovljen, za nizko ceno

65 goldinarjev.

FR. TOMAN,

podobar in pozlatar, 482 6-6

v Ljubljani, sv. Petra cesta šte. 4.

1000 veder novega vina

letošnjega pridelka 510 5-2

prodaj takoj

Anton Gregorič,

posestnik in posojilnični tajnik v Ptuj.

Oddala se bo po javni manjševalni dražbi

zgradba novega šolskega poslopja na Breznici

Stroški so proračunjeni:

Zidarsko delo in tlaka	6232	gld.	66	kr.
kamnoseško delo	382	"	55	"
tesarsko delo	2172	"	40	"
mizarsko delo	727	"	50	"
ključavničarsko delo	968	"	74	"
kleparsko delo	246	"	05	"
barvarsko delo	167	"	91	"
steklarsko delo	178	"	69	"
lončarsko delo	90	"	—	"
šolska oprava	234	"	43	"

Javna manjševalna dražba se bode vršila

dné 2. novembra t. l. dopoldne ob 10. uri

v starem šolskem poslopju na Breznici.

Načrti in proračuni so na razpolago pri krajnem šolskem svetu na Breznici. — Zahtevalo se bo 10% jamčevine.

Krajni šolski svet na Breznici,
dné 8. oktobra 1893.

Tomaž Potočnik,
predsednik.

Naznanilo.

Dražba vsega imetja rajnega župnika v Naklem
čast. gosp. Frančiška Rometa

vršila se bo

514 2-2

v četrtek dné 19. t. m. ob 8. uri v Naklem.

Predzadnji
teden!

Inomostske srečke
à 50 kr.

Predzadnji
teden!

Glavni dobitek **50.000** goldinarjev.
(457 18-18)
Srečke à 50 kr. priporoča J. C. MAYER.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(108) 37 **zobozdravnik**

pri Hradskega mostu I. nadstr.

6%no bolgarsko državno hipotekarno posojilo.

V zlatu obrestljivi in povračljivi papir za nalaganje denarja. — Vsled mejnarodnih denarnih kriz se vsa zlata posojila jako visoko cenijo in dosegajo najvišje kurze.

6%no bolgarsko državno hipotekarno posojilo 50 27

daje poleg tega še nastopne prednosti. Te so:

Hipotekarno zagotovljeno je na prvo hipoteko v prvi vrsti na železnici Ružek-Varna in Kaspičan-Sofija-Kistendil in na pristanišča Burgas in Varno.

More se podražiti, ker te obligacije stojé še kćih 8 odstotkov pod zlatim pari-kurzom in je torej pričakovati, da se jim povisa kurz, posebno ker veliko dohodkov donšajo.

Popolnoma davka in pristojbin je prosto za sedaj in za vso prihodnost.

Se lahko iztrži, ker se prodaja na borzah na Dunaju, v Berlinu, Amsterdamu in Genfu.

Veliko donša, po sedanjem kurzu 6 $\frac{1}{2}$ odstotka.

Menjalna delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstr. 75 B.

Vozni red c. kr. priv. južne železnice

od 1. oktobra 1893.

Z Dunaja v Trst.

Postaje		Brzovlak		Poštni vlak		Mešani vlak	Osobni vlak
Dunaj	Odhod	8:20 zvečer	7:20 zjutraj	1:20 popold.	9— zvečer	—	—
Mürzzuschlag	"	11:39 po noči	10:22 "	5:38 "	1:48 po noči	5:55 zjutraj	—
Gradee	"	1:32 "	12:50 popold.	9:15 zvečer	5:48 zjutraj	10:50 dopold.	—
Maribor	"	2:53 "	2:11 "	11:33 po noči	8:10 "	2:19 popold.	—
Celje	"	4:18 zjutraj	3:27 "	1:51 "	10:20 dopold.	5:40 "	6:30 zjutraj
Laški Trg	"	—	3:40 "	2:08 "	10:36 "	6:03 zvečer	6:50 "
Rimske toplice	"	—	3:50 "	2:20 "	10:47 "	6:20 "	7:04 "
Zidani Most	"	4:52 "	4:04 "	2:44 "	11:28 "	6:57 "	7:23 "
Hrastnik	"	—	—	2:58 "	11:40 "	7:15 "	7:39 "
Trbovlje	"	—	4:18 "	3:07 "	11:49 "	7:28 "	7:50 "
Zagorje	"	—	4:24 "	3:16 "	11:57 "	7:40 "	8:00 "
Sava	"	—	—	3:31 "	12:11 popold.	8:01 "	8:17 "
Litija	"	—	4:42 "	3:44 "	12:22 "	8:17 "	8:33 "
Kresnice	"	—	—	3:57 "	12:34 "	8:35 "	8:48 "
Laze	"	—	—	4:12 zjutraj	12:48 "	9— "	9:06 dopol.
Zalog	"	—	—	4:24 "	12:59 "	9:17 "	9:20 "
Ljubljana	{ Prihod	5:58 "	5:14 "	4:37 "	1:11 "	9:35 "	9:35 "
	{ Odhod	6:02 "	5:19 "	4:55 "	1:19 "	10:15 po noči	—
Borovnica	"	—	5:43 "	5:31 "	1:53 "	11:16 "	—
Logatec	"	6:56 "	6:15 zvečer	6:13 "	2:34 "	12:35 "	—
Rakek	"	—	6:36 "	6:43 "	3:03 "	1:32 "	—
Postojna	"	7:31 "	6:53 "	7:05 "	3:24 "	2:09 "	—
St. Peter	"	7:55 "	7:15 "	8:05 "	3:54 "	3:10 "	—
Divča	"	8:21 "	7:43 "	8:48 "	4:32 "	4:24 zjutraj	—
Nabrežina	"	9:03 dopol.	8:24 "	9:49 dopold.	5:37 "	6:40 "	—
Trst	Prihod	9:25 "	8:47 "	10:20 "	6:13 zvečer	7:28 "	—

Iz Trsta na Dunaj.

Postaje		Brzovlak		Poštni vlak		Mešani vlak		Osobni vlak
Trst	Odhod	8— zvečer	7:50 zjutraj	9:55 dopold.	6:20 zvečer	8:05 zvečer		—
Nabrežina	"	8:42 "	8:27 "	10:50 "	7:11 "	9:14 "		—
Divča	"	9:37 po noči	9:20 dopold.	11:57 "	8:27 "	11:08 po noči		—
St. Peter	"	10:19 "	9:58 "	12:42 popold.	9:19 "	12:47 "		—
Postojna	"	10:38 "	10:17 "	1:07 "	9:45 "	1:33 "		—
Rakek	"	—	10:32 "	1:25 "	10:06 po noči	2:08 "		—
Logatec	"	11:09 "	10:49 "	1:49 "	10:30 "	2:50 "		—
Borovnica	"	—	11:09 "	2:15 "	11:01 "	3:40 "		—
Ljubljana	Prihod	11:51 "	11:32 "	2:45 "	11:32 "	4:34 zjutraj		—
	Odhod	11:56 "	11:37 "	2:53 "	12:25 "	4:54 "	6— popold.	
Zalog	"	—	—	3:05 "	12:38 "	5:11 "	6:16 zvečer	
Laze	"	—	—	3:15 "	12:49 "	5:30 "	6:30 "	
Kresnice	"	—	—	3:28 "	1:03 "	5:50 "	6:48 "	
Litija	"	—	12:11 popold.	3:39 "	1:15 "	6:07 "	7:04 "	
Sava	"	—	—	3:50 "	1:26 "	6:22 "	7:18 "	
Zagorje	"	—	12:28 "	4:04 "	1:40 "	6:42 "	7:35 "	
Trbovlje	"	—	12:34 "	4:12 "	1:48 "	6:53 "	7:45 "	
Hrastnik	"	—	—	4:20 "	1:57 "	7:06 "	7:56 "	
Zidani Most	"	1:07 "	1:13 "	4:41 "	2:24 "	7:37 "	8:16 "	
Rimske toplice	"	—	1:23 "	4:53 "	2:37 "	7:56 "	8:31 "	
Laški Trg	"	—	1:32 "	5:04 "	2:49 "	8:14 "	8:45 "	
Celje	"	1:37 "	1:45 "	5:24 "	3:10 "	8:45 "	9:04 zv. Prih.	
Maribor	"	3:14 "	3:06 "	7:42 zvečer	5:35 zjutraj	12:31 popold.	—	
Gradec	"	4:35 zjutraj	4:32 "	10:05 po noči	8:05 dopo'd.	4:40 "	—	
Mürzschlag	"	6:57 "	6:51 zvečer	2:12 "	11:57 "	Prih. 9:42 zv.	—	
Dunaj	Prihod	9:50 dopol.	9:45 po noči	6:40 zjutraj	4— popold.	—	—	

Dunajska borza.

Dné 17. oktobra.

Papirna renta 5%, 16% davka	96	gld.	80	kr.
Brebrna renta 5%, 16% davka	96	"	60	"
Zlata renta 4%, davka prosta	119	"	70	"
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96	"	65	"
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	994	"	—	"
Kreditne akcije, 160 gld.	335	"	25	"
London, 10 funtov strl.	126	"	45	"
Napoleonor (20 fr.)	10	"	05 $\frac{1}{2}$	"
Cesarski cekini	5	"	99	"
Nemških mark 100	62	"	20	"

Dné 16. oktobra.

Ogerska zlata renta 4%	116	gld.	95	kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	93	"	55	"
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	145	"	75	"
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	161	"	—	"
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	194	"	50	"
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98	"	50	"
Zastavna pisma	101	"	10	"
Kreditne srečke, 100 gld.	194	"	25	"
St. Genois srečke, 40 gld.	67	"	75	"

4% srečke dunajske parobrodne družbe	136	gld.	—	kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18	"	50	"
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	"	—	"
Salmove srečke, 40 gld.	69	"	—	"
Windischgraezove srečke, 20 gld.	60	"	—	"
Ljubljanske srečke	24	"	25	"
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 $\frac{1}{2}$ gld.	149	"	25	"
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2880	—	"	—	"
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	103	"	50	"
Papirnih rubeljev 100	132	"	—	"

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.
Kulatna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.